

stort. Hvis man udelukkende skal holde sig til Tallene — og Staten er jo, som alt sagt, nødt til at gaa efter ydre Ting —, kan der maaske være nogen Mening i det; men jeg staaer i hvert Fald noget tvivlende overfor, hvilket Tal der er det rigtige. Jeg tror ikke, at man derved opnaar ret meget med Hensyn til at forbedre Kvaliteten af de smaa Skoler. Jeg ved heller ikke, om det har været Formaalet. Men det er sandsynligt, ja endog sikkert, at man derved vil gøre det umuligt for en god lille Skole at fortsætte et Arbejde, som uomtvisteligt har haft Værdi for den paagældende Egn. Jeg indrømmer, at det kan være vanskeligt at finde det rette Tal her, og Staten maa have et Tal at holde sig til; men vi kan nærmere overveje i et Udvalg, om det her foreslaaede er det rette. En lille Statistik over, hvordan de nye Bestemmelser vil komme til at virke, kan ogsaa tjene som Grundlag for et Skøn her.

Efter de nye Bestemmelser skal Godkendelsen jo nu knyttes til „en bestemt Person“ — saaledes hedder det i Lovforslaget —, og det finder jeg egentlig rigtigt. Men vilde det ikke ogsaa være i Overensstemmelse hermed, om man, hvis en Skole, maaske paa Grund af de skærpede Bestemmelser, maa lukke, saaledes at Forstanderen bliver afskaaret fra at fortsætte den Gerning, han hidtil har røgtet, lod den Omstændighed, at han, maaske i en Aarrække, har været Forstander, komme ham til gode, naar han vilde fortsætte sit Arbejde et andet Sted ved en anden Skole eller maaske oprette en ny Højskole.

Jeg vil ogsaa gerne henlede Opmærksomheden paa, at der jo er flere smaa Højskoler, der kun har Undervisning om Vinteren, og de vil især faa Vanskelighed ved at opfylde de nye Bestemmelser. De har kun Undervisning i 5 Maaneder af Aaret, og naar det fordres, at der skal være 8 Aarselever, vil det altsaa sige 8 Gange 12 Maanedes-Elever, og divideres dette Antal med 5, vil det atter sige, at en saadan Skole skal have over 19 Elever gennemsnitlig hver Maaned for at kunne bestaa. Nu er der vel ingen, der ønsker, at en Skole, der har 19 Elever gennemsnitlig i hver Maaned om Vinteren, af den Grund skal lukke. Jeg tænker, det var heldigt, om man for saadanne Skolers Vedkommende blev ved de nugældende Bestemmelser, altsaa ved Fordringen om 6 Aarselever, men naturligvis paa den Maade, at den Skole, der kun har Kursus i 5 Maaneder, ogsaa kun fik Ret til at modtage et Beløb af Statstilskuddet, der forholdt

sig som 5 til 8. Det vilde jeg ogsaa gerne henstille til Overvejelse. — Jeg vil dernæst henlede Opmærksomheden paa, at det vistnok er en lidt uheldig Betydning, vi lægger ind i Udtrykket „Aarselev“. Der er ingen Skole, der arbejder i alle Aarets 12 Maaneder, de fleste holder kun Kursus i de 8. Var det derfor ikke rimeligt, at man brugte „Aarselev“ som et Udtryk netop for dette Tidsrum: 8 Maaneder? Det synes jeg vilde være mere naturligt. Det er ikke let for den almindelige Bevidsthed at forstaa, at en Skole, der har 19 Elever om Vinteren, ikke kan bestaa for Kravet: 8 Aarselever.

De andre Bestemmelser og Skærpselser, der er i Lovforslaget, kan jeg saa nogenlunde gaa med til. Jeg kunde dog ønske en Ændring med Hensyn til Elever, der ikke deltager i det hele Kursus. Efter Lovforslaget skal de ikke kunne regnes med som Aarselever. Men hvis nu Elever, der har været paa Skolen en Vinter, ønsker at tage Del i Undervisningen nogle Maaneder en følgende Vinter — enten paa den samme Skole eller paa en anden —, var det saa ikke naturligt og rimeligt, at man gjorde en Undtagelse for saadanne og regnede dem med som Aarselever? Jeg synes det. Jeg finder det meget rimeligt, at Elever, som det kræves, skal tage Del i hele Undervisningen og ikke staa i noget privat Tjenesteforhold hverken til Lærere eller Forstander. Jeg synes ligeledes, det er et rimeligt Krav, at Elever for at kunne regnes med som Aarselever skal yde fuld Betaling.

Til sidst vil jeg takke den højtærede Minister, fordi han har stillet Forslag om at forhøje Tilskuddet til Eleverne med 50,000 Kr. Det er den Vej — altsaa gennem Eleverne —, jeg mener, Statstilskuddet til Højskolerne skal gaa. Derved mener jeg, det bliver anvendt paa den heldigste og bedste Maade. Paa egne og mit Partis Vegne vil jeg anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling baade her i Tinget og i Udvalget og ønske, at vi nu maa faa truffet saa gode Bestemmelser, at de kan blive til Gavn for Højskolen, saa at den kan naa sit Maal: at faa hele Ungdommen, for ikke at sige hele Befolkningen, i Tale, og at det maa ske paa en saadan Maade, at det kan mærkes ikke blot herhjemme, men at det ogsaa maa ses udenfor vort Land, saa at det maaske kunde lykkes andre Folk, andre Lande udenfor de skandinaviske, at tage Højskolearbejdet op. Netop fordi jeg tror, der er en Mu-